

Toelichting bij het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Verenigde Vergadering van waterschap Hollandse Delta

Algemeen

Artikel 15 van het Reglement van bestuur voor waterschap Hollandse Delta bepaalt dat de Verenigde Vergadering een Reglement van orde vaststelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden. Nadere bepalingen ten aanzien van de inhoud van dit Reglement van orde worden niet gegeven. Wel stelt de Waterschapswet in de artikelen 35 tot en met 37 regels omtrent de openbaarheid van vergaderingen van de Verenigde Vergadering en omtrent het opleggen van een plicht tot geheimhouding. De artikelen 38 tot en met 39 van de Waterschapswet bepalen nog dat het stemmen zonder last plaatsvindt, geven regels omtrent stemmingen en geven de onschendbaarheid van de bestuursleden voor hetgeen ter vergadering wordt gezegd aan. Hoewel de Waterschapswet te allen tijde naast het Reglement van orde dient te worden gelezen, wordt hieronder nader ingegaan op de genoemde artikelen van de Waterschapswet. Daardoor ontstaat een compleet overzicht van de regels die van toepassing zijn op het verloop van de vergadering van de Verenigde Vergadering.

Artikel 35 Waterschapswet

1. De vergadering van het algemeen bestuur wordt in het openbaar gehouden.
2. De deuren worden gesloten, wanneer tenminste een vijfde van het aantal leden dat de presentielijst heeft ondertekend daarom verzoekt of de voorzitter het nodig oordeelt.
3. Het algemeen bestuur beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd.
4. Van een vergadering met gesloten deuren wordt een afzonderlijk verslag gemaakt dat niet openbaar wordt gemaakt, tenzij het algemeen bestuur anders beslist.

Uitgangspunt is dat de vergaderingen van de Verenigde Vergadering openbaar zijn. Dit sluit aan bij het bepaalde in artikel 133, lid 2, van de Grondwet waar staat dat de wet de verordenende en andere bevoegdheden van besturen van waterschappen regelt, alsmede de openbaarheid van hun vergaderingen. Een vergadering van de Verenigde Vergadering vindt plaats met gesloten deuren wanneer tenminste een vijfde van het aantal leden dat de presentielijst, als bedoeld in artikel 15 van dit Reglement van orde, heeft getekend daarom verzoekt of de voorzitter dit nodig oordeelt. Wanneer de deuren gesloten zijn, beslist de Verenigde Vergadering vervolgens of de vergadering al dan niet besloten blijft. De omstandigheden die aanleiding kunnen zijn tot het sluiten van de deuren zijn niet in de wet of in het Waterschapsreglement genoemd. De Verenigde Vergadering dient zelf te overwegen of de belangen die met sluiting gediend zijn, dermate zwaarwegend zijn dat deze opwegen tegen het belang van de openbaarheid van de vergadering. Stukken die betrekking hebben op een vergadering met gesloten deuren zijn ingevolge de Wet openbaarheid van bestuur wel verkrijgbaar, tenzij zich een uitzondering voordoet, zoals genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur. Artikel 10 van de Wet openbaarheid bestuur luidt als volgt:

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;

- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
 4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
 5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
 6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
 7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
 8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Van een vergadering met gesloten deuren wordt een afzonderlijk verslag gemaakt dat in principe niet openbaar is. De Verenigde Vergadering kan echter beslissen dat het verslag van deze vergadering wel openbaar is. Betreft het een verslag van de bespreking van stukken die vallen onder de geheimhoudingsplicht zoals geregeld in artikel 37 van de Waterschapswet, dan is het verslag niet openbaar.

Artikel 36 Waterschapswet

In een besloten vergadering kan niet worden beraadslaagd of besloten over:

- a. de toelating van nieuwe leden;
- b. de vaststelling en wijziging van de begroting en de vaststelling van de rekening;
- c. de invoering, wijziging en afschaffing van een waterschapsbelasting, en
- d. de benoeming en het ontslag van leden van het dagelijks bestuur met uitzondering van de voorzitter.

Dit artikel stelt duidelijk over welke zaken in een besloten vergadering niet kan worden beraadslaagd of besloten. De opgesomde onderwerpen zijn dermate belangrijk dat de beraadslaging en besluitvorming te allen tijde in een openbare vergadering dienen plaats te vinden.

Artikel 37 Waterschapswet

1. Het algemeen bestuur kan op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, geheimhouding opleggen omtrent het in een besloten vergadering behandelde en omtrent de inhoud van de stukken die aan de vergadering zijn overlegd. Geheimhouding omtrent het in een besloten vergadering behandelde wordt tijdens die vergadering overgelegd. De geheimhouding wordt door zowel hen die ter vergadering tegenwoordig waren, als door hen die op andere wijze van het behandelde of van de stukken kennis nemen, in acht genomen totdat het algemeen bestuur haar opheft.
2. Op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, kan de geheimhouding eveneens worden opgelegd door het dagelijks bestuur, de voorzitter, een commissie van het waterschap, ieder ten aanzien van de stukken die zij aan het algemeen bestuur of aan leden van dit bestuur overleggen. Daarvan wordt op de stukken melding gemaakt.
3. De krachtens het tweede lid van dit artikel aan het algemeen bestuur opgelegde verplichting tot geheimhouding vervalt, indien de oplegging niet door het algemeen bestuur in zijn eerstvolgende vergadering die blijktens de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is bezocht, wordt bekrachtigd.

4. De krachtens het tweede lid van dit artikel aan de leden van het algemeen bestuur opgelegde verplichting tot geheimhouding wordt door hen in acht genomen totdat het orgaan dat de verplichting heeft opgelegd, dan wel indien het stuk waaromtrent de geheimhouding is opgelegd aan het algemeen bestuur is voorgelegd, totdat het algemeen bestuur haar opheft. Het algemeen bestuur kan deze beslissing alleen nemen in een vergadering die blijkens de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is bezocht.

Dit artikel bepaalt dat de Verenigde Vergadering ten aanzien van hetgeen in een besloten vergadering wordt behandeld geheimhouding kan opleggen en deze ook weer kan opheffen. De Verenigde Vergadering kan deze plicht opleggen aan degenen die aanwezig zijn bij een besloten vergadering en aan hen die op andere wijze van het behandelde of van de stukken kennis nemen; dus niet alleen aan de leden van de Verenigde Vergadering maar ook aan bijvoorbeeld deskundigen of ambtenaren. De geheimhoudingsplicht dient in de besloten vergadering te worden opgelegd.

Het is niet mogelijk op een tijdstip na de besloten vergadering alsnog een geheimhoudingsplicht op te leggen (MvT, TK 19403, nummer 3, pagina 83). De door de Verenigde Vergadering opgelegde plicht tot geheimhouding dient in de eerstvolgende vergadering van de Verenigde Vergadering, waarbij blijkens de presentielijst als bedoeld in artikel 14 van het Reglement van orde, meer dan de helft van het aantal bestuursleden aanwezig is, te worden bekrachtigd. Wordt de geheimhoudingsplicht wel bekrachtigd, dan wordt de plicht in acht genomen totdat de Verenigde Vergadering haar opheft. Het besluit tot opheffing kan alleen plaatsvinden in een vergadering van de Verenigde Vergadering waarbij, blijkens de presentielijst, meer dan de helft van het aantal leden aanwezig is. Omdat door opleggen van een geheimhoudingsplicht het grondrecht van de vrijheid van meningsuiting wordt beperkt, moet de beperking in een formeel wettelijke bepaling worden genormeerd. De inhoudelijke gronden zijn te vinden in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur (Stb. 1991, 703). De geheimhoudingsplicht geldt ook voor individuele bestuursleden die om vertrouwelijke inlichtingen hebben gevraagd (MvT, TK 19995, nr. 3, pag. 53).

Artikel 38 Waterschapswet

De leden van het algemeen bestuur stemmen zonder last.

De leden van het waterschapsbestuur zijn niet gebonden aan een mandaat van hun kiezers. De bestuursleden moeten hun beslissingen kunnen nemen onder evenwichtige afweging van alle belangen. Daartoe verplicht de eed (verklaring en belofte) die ze moeten afleggen hen al.

Artikel 38a Waterschapswet

1. Een lid van het algemeen bestuur neemt niet deel aan de stemming over:
 - a. een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken;
 - b. de vaststelling of goedkeuring der rekening van een lichaam waaraan hij rekenplichtig is of tot welks bestuur hij behoort.
2. Bij een schriftelijke stemming wordt onder het deelnemen aan de stemming verstaan het inleveren van een stembriefje.
3. Een benoeming gaat iemand persoonlijk aan, wanneer hij behoort tot de personen tot wie de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt.
4. Het eerste lid is niet van toepassing bij het besluit betreffende de toelating van de na periodieke verkiezing gekozen en benoemde leden.

Artikel 38b Waterschapswet

1. Een stemming is alleen geldig, indien meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft en zich niet van deelneming aan de stemming moet onthouden, daaraan heeft deelgenomen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing:
 - a. ingeval opnieuw wordt gestemd over een voorstel of over een benoeming, voordracht of aanbeveling van een of meer personen ten aanzien van wie in een vorige vergadering een stemming op grond van dat lid niet geldig was;
 - b. voorzover het betreft onderwerpen die in een daaraan voorafgaande niet geopende vergadering aan de orde waren gesteld.

Artikel 38c Waterschapswet

1. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming wordt de volstreekte meerderheid vereist van hen die een stem hebben uitgebracht.
2. Bij een schriftelijke stemming wordt onder het uitbrengen van een stem verstaan het inleveren van een behoorlijk ingevuld stembriefje.

Met de opname van de artikelen 38a tot en met 38c uit de Waterschapswet worden bepaalde voorschriften die aanvankelijk in de reglementen van orde van de algemene besturen van de waterschappen waren opgenomen gestandaardiseerd.

Artikel 39 Waterschapswet

Zij die behoren tot het algemeen bestuur van het waterschap en anderen die deelnemen aan de beraadslaging kunnen niet in rechte worden vervolgd of aangesproken voor hetgeen zij in de vergadering van het algemeen bestuur hebben gezegd of schriftelijk hebben overlegd.

Deze bepaling regelt de onschendbaarheid van bestuursleden en anderen voor hetgeen ter vergadering wordt gezegd. Deze onschendbaarheid geldt niet alleen voor de leden van de Verenigde Vergadering, maar ook voor anderen die ter vergadering aanwezig zijn of stukken hebben opgesteld die ter vergadering worden besproken. Degenen die gebruikmaken van het spreekrecht als bedoeld in artikel 50 van het Reglement van orde vallen niet onder dit artikel. Zij nemen formeel immers niet aan de beraadslagingen deel.

Artikelgewijze toelichting

Artikel 1 Definities en algemene bepalingen

Om onduidelijkheid te voorkomen, is ervoor gekozen om reeds in dit artikel de betreffende begripsbepalingen uitgebreid te omschrijven. Zo zijn de definities van een (sub-) amendement, een motie, een voorstel van orde en een initiatiefvoorstel opgenomen. Op deze wijze kan een lid van de Verenigde Vergadering zelf beter aangeven wat hij met de indiening van zijn voorstel voorstaat en kan de voorzitter dan wel het college een ingediend voorstel beter herkennen, zodat op de juiste wijze gereageerd wordt en de juiste procedure doorlopen wordt.

Artikel 2 De voorzitter

De dijkgraaf is voorzitter van de Verenigde Vergadering en van het college van dijkgraaf en heemraden. Artikel 94 van de Waterschapswet schrijft dit dwingend voor. De regeling bij verhindering staat in artikel 51a van de Waterschapswet.

De voorzitter heeft op grond van artikel 94 lid 2 Waterschapswet het recht in de vergaderingen van de Verenigde Vergadering aan de beraadslaging deel te nemen. De voorzitter van het waterschap maakt echter geen deel uit van de Verenigde Vergadering. Zijn aanwezigheid telt niet mee bij het bepalen of voldoende leden aanwezig zijn om de vergadering te openen. Ook heeft de voorzitter geen stem bij het nemen van besluiten. Wel heeft de voorzitter een adviserende stem. De voorzitter van het waterschap maakt op grond van de Waterschapswet wel deel uit van het dagelijks bestuur. In de vergaderingen van het dagelijks bestuur heeft de voorzitter wel stem en zijn aanwezigheid telt mee bij het bepalen of voldoende leden aanwezig zijn om de vergadering te openen of, bij het verlaten van een of meerdere leden van het dagelijks bestuur, voort te zetten.

De regeling omtrent waarneming van de voorzitter is geregeld in de Waterschapswet.

Artikel 4 Secretaris

De secretaris-directeur van waterschap Hollandse Delta fungeert als secretaris in de zin van de wet. De secretaris wordt ingevolge de Waterschapswet benoemd (en ontslagen) door de Verenigde Vergadering. Hij is aan de Verenigde Vergadering verantwoording verschuldigd. Voor wat betreft de taak van de secretaris bepaalt artikel 55 van de Waterschapswet het volgende:

De secretaris staat het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter te zijde bij de uitoefening van hun taak. Hij is aanwezig in de vergadering van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur. Hij ondertekent de stukken die van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur uitgaan, mede.

De secretaris heeft noch in de vergaderingen van het algemeen noch in die van het dagelijks bestuur stemrecht. De Waterschapswet (artikel 55a) eist dat het college de vervanging van de secretaris regelt.

Artikel 5 Commissies

Dit artikel biedt de kapstok voor het instellen van commissies. Het is aan de Verenigde Vergadering te besluiten of en zo ja op welke wijze de besluitvorming over voorstellen aan de Verenigde Vergadering wordt voorbereid. Onderscheid wordt gemaakt tussen het instellingsbesluit

en het besluit tot vaststelling van een reglement van orde voor de vergaderingen van de commissies.

Artikel 6 Fracties

De Waterschapswet kent het begrip niet, maar gaat onder andere in artikel 14 wel uit van het bestaan van in de Verenigde Vergadering vertegenwoordigde categorieën van belanghebbenden. Voor de categorie Ingezetenen hebben verkiezingen plaatsgevonden waaraan geregistreerde belangengroeperingen konden deelnemen. In navolging van vertegenwoordigende lichamen van algemeen bestuur ligt het in de rede ook bij waterschapsbesturen te spreken van fracties. Bij de aanvang van de eerste zitting van de nieuwe Verenigde Vergadering na de verkiezingen worden de leden die op dezelfde lijst hebben gestaan, als één fractie beschouwd. De fractie gebruikt in de vergadering van de Verenigde Vergadering de aanduiding die zij boven de kandidatenlijst hadden staan. Op deze wijze is de relatie tussen de fracties in de Verenigde Vergadering en de fracties op de kandidatenlijst voor de burger duidelijk. Ook de door de koepels aangewezen leden worden als fracties beschouwd.

In de loop van een zittingsperiode kan het voorkomen dat leden de Verenigde Vergadering verlaten. Het beëindigen van de zitting in de Verenigde Vergadering kan verschillende oorzaken hebben. Leden kunnen een onverenigbare functie gaan vervullen, ongeneeslijk ziek zijn, een conflict met hun fractie hebben, te weinig tijd hebben voor het waterschapswerk en zo zijn er nog vele redenen denkbaar. In een dergelijk geval vindt er een verandering in de samenstelling van de fractie plaats. Als dit het geval is, deelt de fractie dit aan de voorzitter mede. Het is ook mogelijk dat een lid van de Verenigde Vergadering zijn lidmaatschap niet opzegt maar uit een fractie stapt. Hij kan als zelfstandige fractie verdergaan of zich aansluiten bij een bestaande fractie van de categorie Ingezetenen. Uitgangspunt van ons kiesstelsel is dat volksvertegenwoordigers op persoonlijke titel worden verkozen (een kandidaat wordt door de voorzitter van het stembureau benoemd). De Waterschapswet in combinatie met het Waterschapsbesluit kent bij de verkiezingen deelnemende belangengroeperingen, maar een zetel 'hoort' niet bij een belangengroepering, maar is verbonden aan de 'volksvertegenwoordiger' die daardoor ook de mogelijkheid heeft om tussentijds van fractie te veranderen of zelfstandig verder te gaan. De Verenigde Vergadering heeft geen zeggenschap over wijzigingen in de samenstelling, fusies en splitsingen van fracties en de naamvoering. Een mededeling aan de voorzitter is voldoende. De Verenigde Vergadering is gehouden met ingang van de eerstvolgende vergadering nadat hiervan mededeling is gedaan rekening te houden met de nieuwe situatie.

Het provinciaal reglement bepaalt de omvang van de vertegenwoordigers van de geborgde belangen; het is dus formeel niet mogelijk dat een gekozen vertegenwoordiger van de categorie Ingezetenen lid wordt van een fractie samengesteld uit benoemde vertegenwoordigers en omgekeerd dat benoemde vertegenwoordigers lid worden van een fractie uit de categorie Ingezetenen.

Artikel 7 Onderzoek geloofsbriefen, toelating en beëdiging

Met de geloofsbrief geeft de voorzitter van het stembureau aan de benoemde kennis van zijn benoeming (artikel 2.95 Waterschapsbesluit). De benoemde geeft schriftelijk aan of hij de benoeming aanneemt (artikel 2.96 Waterschapsbesluit). Tegelijk met de mededeling dat hij zijn benoeming aanneemt worden aan de Verenigde Vergadering stukken overlegd waaruit blijkt dat de benoemde voldoet aan de eisen om als lid van de Verenigde Vergadering toegelaten te worden. Dit omvat de volgende stukken: een ondertekende verklaring met een opgave van andere functies dan het lidmaatschap van de Verenigde Vergadering die hij bekleedt en een uittreksel uit de GBA met zijn woonplaats, geboorteplaats en -datum (indien voor het eerst gekozen). Het onderzoek van de geloofsbriefen moet in een openbare vergadering gebeuren. Dit onderzoek wordt voorbereid door een door de Verenigde Vergadering te benoemen commissie onderzoek geloofsbriefen. Bij het onderzoek zal ook de vraag worden betrokken of sprake is van incompatibiliteiten en niet toegestane nevenfuncties. De commissie tot onderzoek van de geloofsbriefen brengt verslag uit aan de Verenigde Vergadering. Dit kan zowel mondeling als schriftelijk.

Ingevolge artikel 24 Waterschapswet beslist de Verenigde Vergadering over de toelating van zijn leden. De formulering van het eerste lid benadrukt derhalve dat de Verenigde Vergadering en niet de voorzitter een commissie instelt, die het zogenaamde geloofsbriefenonderzoek verricht nadat de voorzitter van het stembureau nieuwe leden kennis heeft gegeven van hun benoeming. Het onderzoek van het proces verbaal (onderzoek naar het verloop van de verkiezing of de vaststelling van de uitslag) gebeurt in de eerste samenkomst van de Verenigde Vergadering na de verkiezingen. Het onderzoek van de geloofsbrief strekt zich niet uit tot de geldigheid van de kandidatenlijsten en van de lijstverbindingen.

Er is een verschil in de procedure bij de samenstelling van een nieuwe Verenigde Vergadering of bij de vervulling van een tussentijdse vacature. Na de verkiezing dienen de leden van de Verenigde Vergadering in de eerst vergadering in nieuwe samenstelling de eed of verklaring en belofte af te leggen. De voorzitter zal hen hiervoor oproepen. Bij tussentijdse vacaturevervulling kan de eed of verklaring en belofte aansluitend aan de beslissing van de Verenigde Vergadering over de toelating van het betrokken lid plaatsvinden. De tekst van de eed of verklaring en belofte die een lid van de Verenigde Vergadering bij het aanvaarden van het lidmaatschap moet afleggen is in artikel 50 Waterschapswet vastgelegd. De mogelijkheid van beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State tegen de beslissing tot toelating als lid van de Verenigde Vergadering is vervallen door inwerkingtreding van artikel III van de Wet modernisering waterschapsbestel (Stb. 2007 208).

Artikel 8 Steunfractieleden

Artikel 17 lid 2 van het Reglement voor bestuur waterschap Hollandse Delta geeft aan dat tot lid van een commissie mede kunnen worden benoemd niet tot het bestuur van het waterschap behorende personen. Met de invoering van de nieuwe Waterschapswet en daarmee het ontstaan van - kleine - fracties is de behoefte ontstaan tot fractieondersteuning. Nu er drie vaste commissies van advies middels separaat reglement worden ingesteld, kan dit betekenen dat fracties zich willen of moeten laten bijstaan door zogenaamde steunfractieleden voorzover het gaat om informatieverwerving en meningsvorming. De positie en de rechten van steunfractieleden zijn ook vastgelegd in de Verordening op de fractieondersteuning. In dit Reglement van Orde wordt de toelating en ontslag van steunfractieleden geregeld.

Artikel 9 Benoeming collegeleden

Artikel 12 van het provinciale reglement bepaalt dat de benoeming van de leden van het college na de verkiezing van de leden van de Verenigde Vergadering plaatsvindt in de eerste vergadering van de Verenigde Vergadering in nieuwe samenstelling. Uiteraard moet eerst een besluit worden genomen over de omvang van het college. Het reglement bepaalt dat het dagelijks bestuur uit de dijkgraaf en ten hoogste vijf andere leden bestaat. Vervolgens vinden verkiezingen plaats tussen door de fracties voorgedragen kandidaten. Vanuit de gedachte dat de meerderheid van de Verenigde Vergadering bestaat uit gekozen vertegenwoordigers van de categorie Ingezetenen, is er voor gekozen eerst de collegeleden uit die categorie te doen benoemen.

Het vijfde lid geeft invulling aan de leemte in de Waterschapswet. De Waterschapswet geeft wel aan welke formele eisen gesteld worden aan een lid van het college, maar niet op welk moment deze getoetst worden. De formele eisen voor een lid van het college zijn grotendeels vergelijkbaar met de vereisten voor het lidmaatschap van de Verenigde Vergadering (artikelen 31 en 45 Waterschapswet). Het ligt voor de hand om voor het benoemen van een lid van het college buiten de kring van de Verenigde Vergadering ook een commissie voor het onderzoek naar de geloofsbrieven in te stellen.

Artikel 10 Tijdstip en plaats

Aan het begin van ieder kalenderjaar wordt een lijst met vergaderdata vastgesteld door de Verenigde Vergadering. Dit laat echter onverlet dat de voorzitter de vergaderingen daadwerkelijk moet beleggen door plaats en tijdstip definitief te bepalen.

Artikel 15 Presentielijst

De verplichting tot het hebben van een presentielijst vloeit indirect voort uit artikel 38b en 38c Waterschapswet. De handtekeningen op de presentielijst zijn bedoelt om formeel vast te stellen dat het vergaderquorum aanwezig is. De lijst kan niet dienen om het stemquorum vast te stellen. Door het melden van het tussentijds verlaten van de vergadering, kan de voorzitter steeds bepalen of voldoende leden aanwezig zijn om de vergadering voort te zetten.

Artikel 17 Opening en quorum

Het aantal bestuursleden van de Verenigde Vergadering is in artikel 9 van het Reglement van bestuur voor waterschap Hollandse Delta bepaald op 30 leden. Om de vergaderingen van de Verenigde Vergadering te kunnen openen of, bij tussentijds vertrek van leden, te kunnen voortzetten, dienen te allen tijde minimaal 16 leden aanwezig te zijn. De Verenigde Vergadering kan alleen beraadslagen en besluiten nemen wanneer tenminste de helft van het aantal leden daarbij aanwezig is. Hiermee wordt voorkomen dat door een kleinere groep leden, die wel aanwezig is, besluiten genomen worden die het hele bestuur binden. De voorzitter maakt geen deel uit van de Verenigde Vergadering en zijn aanwezigheid telt niet mee bij het bepalen of voldoende leden aanwezig zijn om de vergadering te openen.

Ingeval een vergadering niet kan worden geopend, kan ingevolge artikel 38b, tweede lid onder b Waterschapswet in een volgende vergadering besluitvorming plaatsvinden zonder quorum.

Artikel 33 tot en met 38 Stemmingen

Indien een lid te kennen geeft stemming te wensen, moet de stemming plaatsvinden. Als regel zal stemmen bij handopsteking toereikend zijn. Maar een lid kan ook vragen om hoofdelijke stemming. De Verenigde Vergadering heeft niet de bevoegdheid hiervan af te wijken. Vraagt niemand stemming, dan wordt het voorstel geacht te zijn aangenomen. De regeling in het derde lid van artikel 32 kan enkel toepassing krijgen, indien de uitkomst van de stemming tevoren duidelijk is en slechts enkele leden zouden tegenstemmen. Een lid van de Verenigde Vergadering kan zich alleen onthouden van stemming op grond van artikel 38a Waterschapswet. In alle andere gevallen is een lid van de Verenigde Vergadering verplicht stelling in te nemen en te stemmen. Voorop dient te staan dat de beslissing over stemonthouding dient voorbehouden te blijven aan het individuele lid van de Verenigde Vergadering. De Verenigde Vergadering kan slechts waarschuwen dat het te nemen besluit wel een aanvechtbaar zou kunnen zijn in een bezwaarschriftenprocedure, bij de bestuursrechter of in het kader van een spontane vernietiging (artikel 156 Waterschapswet) als individuele leden van de Verenigde Vergadering door hun handelen de schijn van belangenverstrengeling kunnen wekken.

Stemmingen zijn in principe openbaar. Een lid van de Verenigde Vergadering als gekozen of benoemde vertegenwoordiger van zijn categorie van belanghebbenden dient duidelijk te zijn in zijn of haar rol. Door de openbaarheid is het voor de achterban (kiezers of benoemende koepels) duidelijk hoe ze vertegenwoordigd worden. Bij wie de stemming begint wordt aan het begin van de vergadering door loting bepaald.

Om besluiten te kunnen nemen door middel van een geldige stemming, dient de helft van het wettelijk vastgestelde aantal bestuursleden aan de stemming deel te nemen (artikel 38b Waterschapswet). Hierbij dient met name gelet te worden of er bij een stemming bestuursleden aanwezig zijn die zich op grond van artikel 38a Waterschapswet van stemming dienen te onthouden. Wanneer 16 of minder bestuursleden aan de stemming deelnemen, is de stemming ongeldig.

De voorzitter is geen lid van de Verenigde Vergadering en heeft daarom geen stemrecht; op grond van de Waterschapswet heeft de voorzitter wel een adviserende stem. Opgemerkt wordt dat het niet deelnemen aan stemming iets anders is dan het invullen van een blanco of ongeldig stembriefje. Met het invullen van een stembriefje wordt immers wel deelgenomen aan de stemming maar is de uitgebrachte stem niet geldig. Om te voorkomen dat ten aanzien van bepaalde onderwerpen de besluitvorming steeds wordt uitgesteld, is in artikel 38b lid 2 Waterschapswet bepaald dat het quorum niet nodig is wanneer in een volgende vergadering opnieuw over het betreffende onderwerp wordt beraadslaagd en besloten.

Over personen wordt schriftelijk gestemd, met uitzondering van stemmingen over moties van wantrouwen, en over zaken bij hoofdelijke stemming. Zie hiervoor tevens de bijlage bij de toelichting.

Er vinden zoveel stemmingen plaats als er personen zijn te benoemen. Wordt in de eerste ronde niemand met een meerderheid van stemmen verkozen, wordt een tweede stemronde gehouden. Indien ook in deze ronde niemand met een meerderheid wordt verkozen, dan beperkt de derde stemronde zich tot de twee personen, die in de tweede stemronde of bij de tussenstemming de meeste stemmen hebben gekregen. De personen tot wie de stemming zich in derde stemronde beperkt, stemmen op grond van artikel 38a lid 3 dan niet mee.

Op het moment dat gestemd wordt, dienen in ieder geval (nog) minimaal 16 bestuursleden aanwezig te zijn. Minimaal 16 bestuursleden dienen aan de stemming deel te nemen, waarbij ieder besluit genomen wordt op basis van een volgestrekte meerderheid van het aantal geldig uitgebrachte stemmen. Onder volgestrekte meerderheid wordt verstaan de helft plus één van het aantal geldig uitgebrachte stemmen. Bij een hoofdelijke stemming zijn alle uitgebrachte stemmen geldig, aangezien ieder bestuurslid mondeling voor of tegen stemt. Bij een schriftelijke stemming zijn niet alle uitgebrachte stemmen per definitie geldig. Hierbij dient dan ook nauwkeurig te worden bepaald hoeveel stemmen geldig zijn en hoeveel stemmen dus nodig zijn wil een voorstel aangenomen zijn.

Burgers mogen van de bestuursleden verwachten dat besluiten genomen worden in het belang van een zorgvuldige taakuitoefening door het waterschap. Ieder bestuurslid dient, als stemming wordt

verlangd, bij een hoofdelijke stemming zijn stem uit te brengen door kortweg de woorden "voor" of "tegen" uit te spreken. Alleen bij persoonlijke betrokkenheid mag een bestuurslid zich van stemming ten aanzien van dat specifieke voorstel onthouden. Dat bestuursleden niet vrijblijvend mogen beslissen of ze wel of niet een stem uitbrengen, heeft te maken met de verantwoordelijkheden die de Verenigde Vergadering heeft.

Om te voorkomen dat bij een stemming zonder voordracht van het dagelijks bestuur diverse stemronden worden gehouden waarbij niemand de vereiste meerderheid van het aantal geldig uitgebrachte stemmen verkrijgt, is een maximum van drie stemronden ingesteld. De eerste twee stemronden zijn vrij, maar in de derde ronde wordt de stemming beperkt tot die twee, die in de tweede ronde of in bij de tussenstemming de meeste stemmen hadden. Wanneer ook na de derde stemming geen van beiden een meerderheid heeft van het aantal geldig uitgebrachte stemmen, beslist het lot. Er wordt dan geloot tussen dezelfde leden als waartoe de stemming zich in de derde stemronde heeft beperkt.

Artikel 39/41/43 Amendementen/Moties/Initiatiefvoorstellen

In artikel 1 zijn hierover uitgebreide definities opgenomen.

Om een bovengenoemd voorstel te doen, moet aan enkele voorwaarden worden voldaan voordat het aan de Verenigde Vergadering kan worden voorgelegd. Zo dienen tenminste vier leden het voorstel te ondersteunen, de indiener of indieners meegerekend.

Aangezien de genoemde voorstellen op grond van het Reglement van orde schriftelijk moeten worden ingediend, is de ondersteuning door tenminste drie leden na te gaan, door te controleren of tenminste drie handtekeningen van leden zijn geplaatst onder het betreffende voorstel. Is de ondersteuning er niet, dan wordt het voorstel niet aan de Verenigde Vergadering voorgelegd. Tijdens de vergadering van de Verenigde Vergadering zal blijken of het voorstel direct door de Verenigde Vergadering in behandeling wordt genomen of dat eerst om advies aan het dagelijks bestuur wordt voorgelegd.

Artikel 55 Nevenfuncties

Artikel 32 van de Waterschapswet vermeldt dat leden van de Verenigde Vergadering openbaar maken welke andere functies dan het lidmaatschap van de Verenigde Vergadering zij vervullen. Dit artikel van het reglement ziet op wijzigingen in de nevenfuncties. Artikel 31 van de Waterschapswet bepaalt welke functies die een lid van de Verenigde Vergadering niet mag bekleden. Daarnaast is het van belang om inzage te hebben in de nevenfuncties om te kunnen beoordelen of een lid van de Verenigde Vergadering zich van stemming dient te onthouden.

Bijlage bij de toelichting op het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Verenigde Vergadering van het waterschap Hollandse Delta

Als na de beraadslaging over een voorstel door de vergadering stemming wordt verlangd, verloopt de stemming volgens onderstaand stappenplan. Daarbij wordt opgemerkt dat de voorzitter geen deel uitmaakt van de Verenigde Vergadering en derhalve geen stemrecht heeft. Op grond van artikel 94, lid 2, van de Waterschapswet heeft de voorzitter wel een raadgevende stem in de vergaderingen van de Verenigde Vergadering.

1. De voorzitter controleert of nog steeds minimaal 16 leden van de Verenigde Vergadering aanwezig zijn;

Nee: de vergadering moet worden gesloten; artikel 17 reglement.

Ja: er kan gestemd worden.

2. Wil de stemming geldig zijn, dan moeten minimaal 16 bestuursleden aan de stemming deelnemen. De voorzitter moet vóór de stemming nagaan of voldoende bestuursleden deelnemen aan de stemming. Bij schriftelijk stemmen betekent dit dat minimaal 16 bestuursleden een stembriefje moeten inleveren;

Artikel 38b Waterschapswet. Stemmen 16 of meer leden?

Nee: er kan niet gestemd worden over het specifieke voorstel. De stemming wordt verschoven naar een volgende vergadering. In deze volgende vergadering kan wel gestemd worden met minder dan 16 mensen.

Ja: er kan wel gestemd worden.

3. Alle besluiten waarover wordt gestemd, worden genomen met een volstrekte meerderheid van stemmen = de helft plus één van het aantal geldig uitgebrachte stemmen; artikel 38c Waterschapswet.

4. Over personen wordt schriftelijk gestemd (zie onder punt 5) en over zaken bij hoofdelijke stemming (zie onder 6).

5. Stemming over personen geschiedt per vacature; artikel 36 reglement. Alle stemgerechtigde leden vullen een stembriefje in. De stemopnemers controleren of het aantal ingeleverde stembriefjes overeenkomt met het aantal stemgerechtigde leden.

Aantal niet-akkoord stemming ongeldig, stembriefjes worden vernietigd en er dient opnieuw gestemd te worden.

Aantal wel-akkoord stembriefjes kan worden geopend.

De volgende stembriefjes worden ongeldig verklaard:

- een blanco stembriefje;
- een ondertekend stembriefje;
- een onduidelijk stembriefje;
- een stembriefje waarop meer dan één naam is vermeld;
- een stembriefje waarop een andere persoon is vermeld dan tot wie de stemming ingevolge een voordracht of herstemming is beperkt.

Is er na de eerste stemronde een volstrekte meerderheid van het aantal geldig uitgebrachte stemmen voor een bestuurslid in de vacature?

Ja: bestuurslid verkozen.

Nee: volgt een tweede stemronde.

De tweede stemronde is als de eerste stemronde. Is er na de tweede stemronde een volstrekte meerderheid van het aantal geldig uitgebrachte stemmen voor een bestuurslid in de vacature?

Ja: bestuurslid verkozen.

Nee: volgt een derde stemronde, welke is beperkt tot de twee personen die bij de tweede stemming de meeste stemmen hebben verkregen. Tenzij in de tweede stemronde personen een gelijk aantal stemmen hebben verkregen. Alsdan wordt een tussenronde gehouden, om te bepalen tussen welke twee personen de derde stemming zal plaatsvinden.

N.B.: in de derde ronde mogen de bestuursleden over wie de stemming gaat, niet meestemmen op grond van artikel 38a, lid 3 Waterschapswet.

Is er na de derde stemronde een volstrekte meerderheid van het aantal uitgebrachte stemmen voor een bestuurslid in de vacature?

Ja: verkozen.

Nee: beslissen door het lot volgens artikel 37 lid 3 reglement.

6. Stemming over zaken wanneer dit wordt verlangd, geschiedt door middel van hoofdelijke stemming op grond van artikel 33 reglement. Ieder lid moet een stem uitbrengen met een van de woorden "voor" of "tegen".

(Sub-)amendementen: eerst stemmen over het amendement dat naar het oordeel van de voorzitter de verste strekking heeft.

Onderdelen: eerst stemmen over de onderdelen en daarna over het voorstel in zijn geheel.

Moties: eerst over het voorstel en daarna over de motie.

Is er een volstrekte meerderheid van het aantal uitgebrachte stemmen voor het voorstel.

Ja: voorstel aangenomen.

Nee: wat dan gebeurt, hangt af of de vergadering voltallig is:

Niet voltallig: stemmen staken, het nemen van een besluit over het voorstel wordt uitgesteld tot de volgende vergadering.

Wel voltallig: voorstel definitief niet aangenomen.